



Universiteit  
Leiden  
The Netherlands

## The importance of sensitive parenting: A longitudinal adoption study on maternal sensitivity, problem behavior, and cortisol secretion

Voort, A. van der

### Citation

Voort, A. van der. (2014, November 27). *The importance of sensitive parenting: A longitudinal adoption study on maternal sensitivity, problem behavior, and cortisol secretion*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/29874>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/29874>

**Note:** To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page



Universiteit Leiden



The handle <http://hdl.handle.net/1887/29874> holds various files of this Leiden University dissertation.

**Author:** Voort, Anja van der

**Title:** The importance of sensitive parenting : a longitudinal adoption study on maternal sensitivity, problem behavior, and cortisol secretion

**Issue Date:** 2014-11-27

## Referenties

- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment. A psychological study of the Strange Situation*. Lawrence Erlbaum, Hillsdale, NJ.
- Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., & Juffer, F. (2003). Less is more: meta-analysis of sensitivity and attachment interventions in early childhood. *Psychological Bulletin*, 129(2), 195-215.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss. Vol. 1: Attachment*. Basic Books, New York, NY.
- De Wolff, M. S. & Van IJzendoorn, M. H. (1997). Sensitivity and attachment: a meta-analysis on parental antecedents of infant attachment. *Child Development*, 68(4), 571-91.
- Egeland, B., Erickson, M. F., Clemenhagen-Moon, J., Hiester, M. K., & Korfmacher, J. (1990). *24 months tools coding manual*. Project STEEP-revised 1990 from mother-child project scales.
- Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Lapsley, A.M., & Roisman, G.I. (2010). The significance of insecure attachment and disorganization in the development of children's externalizing behavior: a meta-analytic study. *Child Development*, 81(2), 435-56.
- Groh, A. M., Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Steel, R. D., & Roisman, G.I. (2014). The significance of attachment security for children's social competence with peers. A meta-analytic study. *Attachment and Human Development*, 16(2), 103-36.
- Groh, A. M., Roisman, G.I., van IJzendoorn, M. H., Bakermans-Kranenburg, M. J., & Fearon, R. (2012). The significance of insecure and disorganized attachment for children's internalizing symptoms: a meta-analytic study. *Child Development*, 83(2), 591-610.
- Gunnar, M. R., & Vazquez, D. M. (2001). Low cortisol and a flattening of expected daytime rhythm: Potential indices of risk in human development. *Development and Psychopathology*, 13(3), 515-538.
- Juffer, F. (1993). *Verbonden door adoptie. Een experimenteel onderzoek naar hechting en competentie in gezinnen met een adoptiebaby*. (Attached through adoption. An experimental study on attachment and competence in families with an adopted baby.) Amersfoort, The Netherlands: Academic Press.
- Kok, R., Linting, M., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Jaddoe, V. W .V., Hofman, A., Verhulst, F.C., & Tiemeier, H. (2013). Maternal sensitivity and internalizing problems: evidence from two longitudinal studies in early childhood. *Child Psychiatry & Human Development*, 44(6), 751-765.
- Luijk, M. P., Saridjan, N., Tharner, A., van IJzendoorn, M. H., Bakermans-Kranenburg, M. J., Jaddoe, V.W., Hofman, A., Verhulst, F.C., & Tiemeier, H. (2010). Attachment, depression, and cortisol: deviant patterns in insecure-resistant and disorganized infants. *Developmental Psychobiology*, 52(5), 441-52.
- Rosenboom, L. G. (1994). *Gemengde gezinnen, gemengde gevoelens? Hechting en competentie van adoptiebaby's in gezinnen met biologisch eigen kinderen*. (Mixed families, mixed feelings? Attachment and competence of adopted babies in families with biological children). Doctoral dissertation, Utrecht University, Utrecht, The Netherlands.
- Trickett, P. K., Noll, J. G., Susman, E. J., Shenk, C. E., & Putnam, F. W. (2010). Attenuation of cortisol across development for victims of sexual abuse. *Development and Psychopathology*, 22(1), 165-175.
- Verhulst, F. C., Van der Ende, J., & Koot, H. M. (1997a). *Handleiding voor de Teacher's Report Form-TRF*. (Manual for the Teacher's Report Form-TRF, Dutch version.) Rotterdam, The Netherlands: Erasmus University Rotterdam.
- Verhulst, F. C., Van der Ende, J., & Koot, H. M. (1997b). *Handleiding voor de Child Behavior Checklist-CBCL*. (Manual for the Child Behavior Checklist-CBCL, Dutch version.) Rotterdam, The Netherlands: Erasmus University Rotterdam.





## **Curriculum Vitae**

Anja van der Voort werd geboren op 17 oktober 1968 te Zandvoort. Haar VWO-diploma behaalde zij aan het Eerste Christelijk Lyceum te Haarlem. Na haar middelbare schoolperiode startte zij een eigen bedrijf in de sport. In 2001 ging ze Pedagogiek studeren aan de Universiteit van Amsterdam en in 2005 behaalde zij daar haar doctoraal (cum laude) met als afstudeerrichting Opvoedingsondersteuning. Na haar afstuderen werkte Anja als inhoudelijk redacteur voor Teleac/NOT (met name voor PeuterTV) en Stichting Lezen. In 2006 werd ze achtereenvolgens onderwijsmedewerker en docent bij de afdeling Algemene en Gezinspedagogiek van de Universiteit Leiden. Zij doceert diverse cursussen op het gebied van statistiek zoals Onderzoekspracticum en SPSS. In 2013 werd haar de prijs voor Excellente Docent bij het Instituut Pedagogische Wetenschappen toegekend. In 2010 startte Anja met een promotietraject. De resultaten hiervan vindt u in dit proefschrift.



## List of publications

### Published manuscripts

- Juffer, F., & **Van der Voort, A.** (2014). Achterstanden en herstelkansen van adoptie-kinderen. In: Goudena, P., De Groot, R., & Janssens, J. (Red.), *Orthopedagogiek: State of the art*, pp. 201-215. Apeldoorn/Antwerpen: Uitgever Garant.
- Van der Voort, A.**, Juffer, F., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2014). Sensitive parenting is the foundation for secure attachment relationships and positive social-emotional development of children. *Journal of Children's Services*, 9(2), 165-176.
- Van der Voort, A.**, Linting, M., Juffer, F., Bakermans-Kranenburg, M. J., Schoenmaker, C., & Van IJzendoorn, M. H. (2014). The development of adolescents' internalizing behavior: Longitudinal effects of maternal sensitivity and child inhibition. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(4), 528-540.
- Van der Voort, A.**, Linting, M., Juffer, F., Bakermans-Kranenburg, M. J., & Van IJzendoorn, M. H. (2013). Delinquent and aggressive behaviors in early-adopted adolescents: Longitudinal predictions from child temperament and maternal sensitivity. *Children and Youth Services Review*, 35(3), 439-446.
- Van der Voort, A.**, Linting, M., Juffer, F., Schoenmaker, C., Bakermans-Kranenburg, M. J., & Van IJzendoorn, M. H. (2014). More than two decades after adoption: Associations between infant attachment, early maternal sensitivity and the diurnal cortisol curve of adopted young adults. *Children and Youth Services Review*. doi: 10.1016/j.childyouth.2014.08.022

### Manuscripts under revision

- Schoenmaker, C., Juffer, F., Van IJzendoorn, M. H., Van den Dries, L., Linting, M., **Van der Voort, A.**, & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2013). Cognitive and health-related outcomes after exposure to early malnutrition: The Leiden Longitudinal Adoption Study.
- Schoenmaker, C., Juffer, F., Van IJzendoorn, M. H., Linting, M., **Van der Voort, A.**, & Bakermans-Kranenburg, M.J. (2013). From maternal sensitivity in infancy to adult attachment representations: A longitudinal adoption study with secure base scripts.

### Submitted manuscript

- Schoenmaker, C., Huffmeijer, R., Van IJzendoorn, M. H., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van den Dries, L., Linting, M., **Van der Voort, A.**, & Juffer, F. (2013). Attachment and physiological reactivity to infant crying in young adulthood: Dissociation between experiential and physiological arousal in insecure adoptees.